

Fabrikken giver et aarligt Overskud af 4,600 Rbd., naar man ikke vil tage Hensyn til Renterne. Jeg troer, at, dersom man ikke tager Hensyn til Renterne, da vil man idetmindste komme til det modsatte Resultat, nemlig, at Fabrikken, istedetfor at give et Overskud af 4600 Rbd., idetmindste giver et ligesaa stort Tab. Dertil skulde det jo være nødvendigt at vide, hvad det egentlig er for en Capital, der skal forrentes. Der stiller sig ogsaa nogle Vanskeligheder i veien med Hensyn til at udfinde disse forskjellige Summer, som man kunde hense til dem, som Fabrikken for nærværende Tid skulde have at forrente, jeg taler ikke om de Summer, som i mange Aar kunne være anvendte paa Fabrikken. Det deler sig da i dens faste Eiendomme, i dens Beholdning og i dens løbende Capital. Med Hensyn til dens faste Eiendomme, da er det indrømmet, at Eiendommen paa Kjøbmagergade er 80,000 Rbd. værd, og derved skal jeg blive staaende. Eiendommen paa Christianshavn er ansat til 50,000 Rbd.; og nu er det jo rigtigt nok, at den vil blive solgt. Ja, det forholder sig jo vistnok saa, at den maaskee vil blive solgt; men det kunne vi dog ikke tage Hensyn til, naar vi spørge om, hvilken Capital der for Diebliffet er anlagt i Fabrikken; vi kunne kun bedømme Fabrikkens nærværende Status, hvilken Capital der for Diebliffet er anlagt deri. Beholdningen angives forskjelligt, idet Angivelserne differere fra 84,000 Rbd. til 116,000 Rbd.; jeg antager altsaa, at det omtrent maa være 90,000 Rbd. Gaae vi dernæst over til den Capital, som er nødvendig, for at Fabrikken kan holdes i Drift, den saakaldte løbende Capital, da vover jeg ikke aldeles bestemt at angive Summen; men, naar vi see, at Udgiften i et halvt Aar har været 18,000 Rbd., saa troer jeg ikke, at det vil være for høit at anslaae det til en Sum af mellem 25,000 Rbd. og 30,000 Rbd. Lægges man disse forskjellige Summer sammen, vil man omtrent faae en Sum af 250,000 Rbd. Jeg veed nu ikke, om man vil beregne Renten til 5 eller til 4 pCt.; saa meget er imidlertid vist, at Regjeringen ved sine senere Aaer ikke har kunnet erholde en lavere Rente end 5 pCt.; men, regner man den nu til 5 pCt., vil man have en Sum af 12,500 Rbd., og, trækker man herfra de 4,600 Rbd., seer man altsaa, at det, som jeg før yttrede, er langtfra, at Minus kun skulde være 4,600 Rbd. Sætter man Renten til 4 pCt., indrømmer jeg, at det stiller sig noget billigere. Der er ogsaa paaberaabt for, at man burde vedligeholde Fabrikken, et Argument, hentet fra Følelsen og fra Billigheden. Man har nemlig sagt, at det vilde være Synd at gjøre disse mange Arbeidsfolk brodløse, og at Billigheden vilde tale for, at man maatte understøtte dem. Det er vist nok, at, naar der saaledes hentes et Argument fra Billigheden, og der appelleres til Følelsen, da er det ikke saalet at kunne opstille de Grunde med fornøden Stringents, hvorfor man bør lade sig afholde fra at tage Hensyn til denne Billighed. Med Hensyn til det Specielle ved Porcellainsfabrikken, da maa jeg dog gjøre opmærksom paa de Ord, som findes i Motiverne til Lovudkastet, hvor der anføres som et Factum, der skal tale til Gunst for Fabrikkens Vedligeholdelse, at Fabrikarbejdernes Antal, som i 1849 var 79, i 1851 er nedsat til 69. Men, dersom det er et Argument til Fordeel for, at Fabrikken skal vedblive, at man har affædiget disse Arbejdere, og, saavidt jeg veed, ikke har indladt sig paa at pensionere dem, idetmindste troer jeg ikke, der findes Noget derom i de trykte Meddelelser til Thinget, saa forekommer det mig, at man dog ikke saa ganske kan argumentere med Hensyn til den Billighed og den Medfølelse, som skal finde Sted. Man har endelig paaberaabt sig som Grund for, at denne Fabrik ikke burde høves, at den som Fabrik ikke concurrerer med den private Industrie. For at oplyse dette, maa det være mig tilladt med et Par Ord at berøre Fabrikens Oprindelse. Fabrikken blev stiftet i 1775 af en Chemiker ved Navn Møller; Capitalen, der skulde anvendes dertil, var 40,000 Species, paa Actier à 800 Species Stk., men, saavidt jeg veed, blev der kun tegnet til et Beløb af 20,000 Species. Efterat Fabrikken i 5 Aar havde vegeteret, uden, saavidt jeg veed, at have havt noget Udsalg, blev den overtagen af Regjeringen, idet denne tilkjøbte sig Actierne for et Beløb ikke af 800 Spc. pr. Actie, hvorfor de vare udstedte, men for 960